

Sprawozdanie

komisji przemysłowej o wnioskach pośła Merunowicza w sprawie rozdawnictwa stypendyów uczniom szkół handlowych oraz podniesienia przedsiębiorstw i spółek przemysłowych.

Wysoki Sejmie !

Uchwałą z dnia 24. marca przekazał Wysoki Sejm komisji przemysłowej do sprawozdania trzy wnioski pośła Merunowicza, które w całości przytaczamy:

„1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy rozdawnictwie stypendyów w interesie rozwoju przemysłu krajowego uwzględniał także potrzebę fachowego kształcenia handlowego personelu dla przedsiębiorstw przemysłowych, a w szczególności dla spółek rękodzielniczych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z komisją krajową dla spraw przemysłowych zbadał wszechstronnie: o ile i w jaki sposób wykonywane są w naszym kraju postanowienia rozdziału VII. ustawy przemysłowej z 15. marca 1883. l. 39. Dz. u. p., które mają na celu krzewienie ducha łączności i poczucia honoru stanu w klasie przemysłowej, pielęgnowanie wspólnych interesów majstrów i robotników, lepsze kształcenie terminatorów i urzędników, zmierzające do ugodowego załatwiania pomiędzy uczestnikami cechu sporów, pochodzących ze stosunku pracy, nauki i płacy (§§. 114, 120 i 122).

Na podstawie wyniku przeprowadzonych badań przedsięwzięcie Wydział krajowy — działając zawsze łącznie z komisją krajową dla spraw przemysłowych i przedstawicielami stanu rękodzielniczego, starania o to, ażeby w kołach przemysłowców rozbudzać i pielęgnować samodzielny ruch od dołu, mający na celu ożywienie technicznego postępu rzemiosł w kraju, lepsze, niż dotychczas bywało, kształcenie terminatorów i skuteczne przeciwdziałanie niezdrowej agitacji społecznej pomiędzy czeladzią.

3. Wzywa się rząd, ażeby przez organa swoje, powołane do wykonywania nadzoru nad stosunkami przemysłowymi usiłowania te życzliwie wspierał“.

Pierwszy z tych wniosków dotyczy rozdawnictwa stypendyów uczniom szkół handlowych.

Zważywszy, że fundusze przyznane Wydziałowi krajowemu na stypendya i subwencje dla przedsiębiorstw przemysłowych zaledwie na cel powyższy wystarczają; zważywszy, że cel powyższy ma pierwszeństwo przed stypendyami dla uczniów szkół handlowych, komisya przemysłowa

wyraża przekonanie, że stypendya takie mogłyby być kreowane tylko na podstawie wstawienia w budżet krajowy odpowiedniej kwoty.

Wniosek drugi zawiera w części myśli, wyrażone w ustawie z dnia 15. marca 1883 l. 39 dz. u. p. i dąży do ich urzeczywistnienia, w części idzie dalej:

Chodzi tu o naprawę wykształcenia w zakładach przemysłowych, o rozbudzenie samodzielnego ruchu od dołu, wreszcie o przeciwdziałanie niezdrowej agitacji społecznej.

Komisya uznaje doniosłość powyższych zasad; przedłożony wniosek wszakże zawierający myśli wytyczne, nie przedstawia się w formie konkretnej.

Zdaniem komisji niepodobna przystąpić do urzeczywistnienia zadań tak poważnych bez należytego zbadania rzeczy, bez wskazania dróg i środków dążących do celu.

Najbardziej powołanym do takich badań jest Wydział krajowy, względnie komisya krajowa dla spraw przemysłowych, której zadaniem jest (w myśl §. 2. lit. e statutu) „badanie stosunków i potrzeb przemysłu domowego i rękodzielniczego“.

Skoro na podstawie zasad powyższych odpowiednie wnioski opracowane i przyjęte zostaną, będzie na czasie odnośne wezwanie c. k. Rządu, czem się załatwia wniosek 3.

Komisya przemysłowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm uchwali:

Wniosek pierwszy i drugi posła Merunowicza przekazuje się Wydziałowi krajowemu, względnie komisji krajowej dla spraw przemysłowych do wszechstronnego zbadania i zdania sprawy Sejmowi krajowemu.

Przewodniczący:

Czartoryski w. r.

Sprawozdawca:

Władysław Czaykowski w. r.
